

Gluren bij de draaiorgelman

Erik Mertens is zijn hele leven al dol op draaiorgels. Zondag, tijdens *Gluren bij de Buren*, zet hij de deuren van zijn werkplaats open.

MARIJKE BROUWER

Sexy is anders, zegt Erik Mertens (58) over zijn fascinatie voor het draaiorgel, een voorliefde waarmee hij werd geboren. Drie keer per week trok er vroeger bij hem in de straat, in de oude Utrechtse buurt Oudwijk, een draaiorgelman langs de deuren. „Dat vond ik super. Ik liep met ze mee, met die norske types, omdat ik nieuwsgierig was naar waar ze vandaan kwamen en naartoe gingen. Ze belden bij elk huis aan en kregen dan een duppie of een stuiver.”

Ook ontdekte Mertens als kleine jongen in zijn stad het museum Van Speeldoos tot Pierement waar hij kwam, zo vaak als hij kon. Was hij jarig, dan vierde hij daar zijn feestje. Later, op de middelbare school, belde de conrector naar het museum, of Mertens daar soms was. Wat vaak klopte. „Daar gebeurde het, daar was avontuur, er kwamen tv-programma's uit Denemarken, China en Japan. De directeur van het museum was musicoloog, doctor in de draaiorgels en bovendien een soort entertainer. Zijn rondleidingen waren eigenlijk cabaretvoorstellingen.”

Geïnspireerd door die directeur besloot Mertens om museologie te studeren, waarna hij een baan vond bij het Groninger Museum en later bij de gemeente. Tegenwoordig werkt hij bij Humanitas.

„Ik weet natuurlijk al mijn leven lang dat het niet echt *cool* is om van draaiorgelmuziek te houden. Mijn vrienden luisterden popmuziek, ik niet. Mijn vader vergaf me mijn afwijking omdat hij er zelf ook eentje had: hij hield van het circus. Ik had het vaak maar niet over mijn fasci-

Erik Mertens bij zijn draaiorgels. FOTO PETER WASSING

atie voor draaiorgels, omdat je dan al snel in de categorie mensen valt die van doedelzakken en stoomwalsen houdt. Een wat stoïcijnse mannenwereld.” Wel ontving hij vier keer per jaar de draaiorgelglossy waarvan hij elke zin verslond.

Toen werd Mertens vijftig. En gooide zijn gène overboord. Hij investeerde de erfenis van zijn beide ouders in de aanschaf en restauratie van een Limonaire, een historisch verantwoord draaiorgel van Franse make. En dat smaakte naar meer.

Hij kocht draaiorgeltjes van woonwagewoners en kermisreizigers. „In elkaar geknutselde apparaten, aandoenlijk van schoonheid. Het volkse straalt er vanaf. De Jenny is van een kermisreiziger, mijn kinderen hebben er veel mee gespeeld. De Jenny mag ik nooit van de hand doen van ze.”

Mertens laat een klein orgeltje ho-

ren, in elkaar geknutseld door een dove kerkorgelbouwer die de mooie restjes hout mee naar huis nam. Die anekdotes vol nostalgie, Mertens kent er talloze.

Hij vertelt ze zondag graag, tijdens Gluren met de Buren, aan de Friese straatweg 24 (B1). En laat vanzelfsprekend horen waar het werkelijk om draait: de muziek, uit zeven totaal verschillende draaiorgels. „Het draaiorgel brengt gezelligheid. En leven in de brouwerij.”

Gluren bij de Buren

De wijkboomgaard, de kersverse eetwinkel Van Jan, klassieke muziek, beeldende kunst, een speurtocht voor kinderen, filosofie, wetenschap en nog veel meer: het is zondagmiddag van 13.00 tot 17.00 uur Gluren bij de Buren op vijftien adressen in de Schildersbuurt en Kostverloren.